TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Hợp nhất chương trình, giảm tầng nấc quản lý, tăng quyền chủ động cho địa phương

06:14 21/08/2026

Chính phủ dự kiến ban hành ngay Nghị quyết tổ chức thực hiện sau khi Quốc hội thông qua chủ trương tích hợp 4 Chương trình mục tiêu quốc gia. Hơn 50 văn bản hướng dẫn của các bộ, ngành sẽ được tích hợp nhằm tạo hành lang pháp lý thống nhất, bảo đảm chương trình chuyển sang mô hình mới mà không bị gián đoạn.

Không thay đổi mục tiêu, chuyển mạnh sang quản lý theo kết quả

Tại phiên thảo luận ngày 20/8, Quốc hội tập trung xem xét phương án hợp nhất 4 Chương trình mục tiêu quốc gia thành một chương trình thống nhất. Các đại biểu cho rằng việc tích hợp sẽ góp phần khắc phục tình trạng phân tán nguồn lực, đơn giản hóa cơ chế thực hiện và phù hợp hơn với yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội trong giai đoạn mới.

Theo Bộ trưởng Bộ Tài chính Ngô Văn Tuấn, việc tích hợp không nhằm làm thay đổi hay thu hẹp mục tiêu, phạm vi, đối tượng thụ hưởng và mức độ ưu đãi của 4 chương trình đã được Quốc hội quyết định.

Điểm thay đổi lớn nhất nằm ở phương thức tổ chức thực hiện. Thay vì quản lý theo từng chương trình, từng quy trình riêng biệt, mô hình mới hướng tới quản lý theo kết quả đầu ra, tăng cường phân cấp, phân quyền cho địa phương theo nguyên tắc “địa phương quyết, địa phương làm, địa phương chịu trách nhiệm”.

Quốc hội thảo luận về chủ trương tích hợp 4 Chương trình mục tiêu quốc gia, hướng tới thống nhất cơ chế quản lý và bảo đảm chính sách được triển khai liên tục, hiệu quả. Ảnh VPQH

Tổng nguồn lực của 4 chương trình được giữ nguyên ở mức 808.558 tỷ đồng, gồm 345.000 tỷ đồng ngân sách Trung ương, 395.392 tỷ đồng ngân sách địa phương và các nguồn vốn khác.

Nguồn hỗ trợ từ ngân sách Trung ương tiếp tục ưu tiên những địa phương khó khăn, không tự cân đối được ngân sách hoặc có khả năng cân đối nhưng chưa có đóng góp về Trung ương. Việc phân bổ sẽ căn cứ vào mức độ khó khăn, khoảng cách giữa thực trạng và mục tiêu, đồng thời tính đến tiến độ giải ngân và hiệu quả quản lý, sử dụng vốn.

Đặc biệt, chính sách ưu đãi đối với đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi tiếp tục được duy trì. Cách tiếp cận này nhằm bảo đảm việc tích hợp không làm mất đi những chính sách hỗ trợ đặc thù dành cho các nhóm và địa bàn cần ưu tiên.

Việc hợp nhất được kỳ vọng giảm tình trạng chồng chéo trong quản lý, hạn chế nhiều đầu mối, đồng thời giúp địa phương chủ động hơn trong lựa chọn nhiệm vụ và phân bổ nguồn lực theo nhu cầu thực tế.

Hơn 50 văn bản được tích hợp, AI tham gia tháo gỡ vướng mắc

Một trong những vấn đề được quan tâm là làm thế nào để quá trình chuyển sang chương trình mới không tạo ra khoảng trống pháp lý.

Bộ trưởng Ngô Văn Tuấn cho biết Chính phủ đã chuẩn bị phương án chuyển tiếp. Ngay sau khi Quốc hội ban hành Nghị quyết phê duyệt chủ trương đầu tư Chương trình mục tiêu quốc gia, Chính phủ dự kiến ban hành ngay Nghị quyết tổ chức thực hiện.

Điểm đáng chú ý là hơn 50 văn bản hướng dẫn do các bộ, ngành ban hành sẽ được tích hợp vào Nghị quyết của Chính phủ. Theo Bộ trưởng, cách làm này nhằm bảo đảm khi Nghị quyết được ban hành, các địa phương có thể triển khai ngay thay vì phải chờ từng bộ, ngành tiếp tục ban hành hướng dẫn riêng.

Trước đó, ngày 27/6/2026, Chính phủ đã ban hành Quyết định số 1158/QĐ-TTg thành lập Ban Chỉ đạo quốc gia thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia do Thủ tướng Chính phủ đứng đầu. Cơ quan thường trực được đặt tại Bộ Nông nghiệp và Môi trường cùng văn phòng điều phối.

Bộ trưởng cho biết Thủ tướng yêu cầu lựa chọn đội ngũ cán bộ, chuyên gia có năng lực để bảo đảm hoạt động điều phối giữa các bộ, ngành và địa phương được thông suốt.

Công nghệ cũng được xác định là công cụ hỗ trợ mô hình quản lý mới. Trong đó, AI được yêu cầu ứng dụng để hỗ trợ giải đáp, tổng hợp và xử lý các vấn đề phát sinh trong quá trình triển khai.

Một diễn đàn trực tuyến cũng được đề xuất nhằm hình thành cơ chế chia sẻ kinh nghiệm giữa các địa phương. Khi một địa phương gặp vướng mắc và đã có cách xử lý hiệu quả, phương án có thể được chia sẻ để các địa phương khác tham khảo, qua đó hạn chế tình trạng cùng một vấn đề nhưng phải xử lý nhiều lần ở nhiều nơi.

Về chuyển tiếp ngân sách, năm 2026 tiếp tục triển khai và quyết toán theo dự toán đã được giao. Việc xây dựng dự toán năm 2027 được thực hiện theo quy định hiện hành. Bộ Tài chính có trách nhiệm tổng hợp nguồn lực, báo cáo Chính phủ và Quốc hội để bảo đảm kinh phí được phân bổ kịp thời.

Sau khi các nghị quyết được ban hành, Thủ tướng dự kiến tổ chức hội nghị toàn quốc để triển khai, đồng thời phân công nhiệm vụ cụ thể cho từng bộ, ngành.

Bộ trưởng Ngô Văn Tuấn cũng nhấn mạnh Chương trình mục tiêu quốc gia chỉ là một phần trong tổng thể chính sách an sinh và phát triển của Nhà nước. Song song với chương trình, nhiều chính sách về thuế, việc làm, sinh kế, y tế, giáo dục và hỗ trợ sản xuất đang được triển khai nhằm giúp người nghèo, người yếu thế có thêm cơ hội tự vươn lên.

Trong đó, Bộ Tài chính tiếp tục nghiên cứu các chính sách miễn, giảm thuế đối với hộ, cá nhân kinh doanh, doanh nghiệp nhỏ và vừa; giảm chi phí tuân thủ và chi phí nộp thuế. Đối với lĩnh vực y tế, giáo dục, cơ quan này cũng được yêu cầu nghiên cứu chính sách thuế đối với các cơ sở cung cấp suất ăn cho trường học, bệnh viện.

Theo hướng này, việc tích hợp 4 Chương trình mục tiêu quốc gia không chỉ là thay đổi cách tổ chức và quản lý nguồn lực, mà còn hướng tới xây dựng một cơ chế triển khai linh hoạt hơn, giảm thủ tục trung gian và tăng trách nhiệm của địa phương. Mục tiêu cuối cùng vẫn là bảo đảm chính sách đến đúng đối tượng, tạo sinh kế bền vững và cải thiện đời sống người dân, đặc biệt tại những địa bàn còn nhiều khó khăn.

Nam Sơn *(t/h)*